

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság

1.Bf.282/2022/16.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2023. év február hó 16. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

í t é l e t e t :

A pénzmosás büntette és más bűncselekmények miatt vádlott1 és társai ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 501.B.2/2018/247. számú ítéletét vádlott1 I.r., vádlott2.r. és vádlott3 III.r. vádlott vonatkozásában megváltoztatja.

vádltott1 I.r. vádlott terhére megállapított pénzmosás bűncselekményt – az alkalmazott törvényhely változtatása nélkül – 2 rendbeli folytatólagosan, felbujtóként elkövetett pénzmosás büntettének és 1 rendbeli közvetett tettesként elkövetett pénzmosás büntette kísérletének minősíti.

vádltott1 I.r. vádlott szabadságvesztésének tartamát 2 (kettő) év 6 (hat) hónapra enyhíti.

vádltott2.r. vádlott a pénzmosás büntettét tettesként követte el.

vádltott2.r. vádlott szabadságvesztésének tartamát 2 (kettő) évre enyhíti, annak végrehajtását 4 (négy) évi próbaidőre felfüggeszti és a közügyektől eltiltás mellékbüntetést mellőzi.

vádltott2.r. vádlott házi őrizetének befejező napja 2016. június 11.

vádltott3 III.r. vádlott a pénzmosás büntettét folytatólagosan, tettesként követte el.

vádltott2.r. és vádlott3 III.r. vádlott esetében az előzetes fogvatartásban, illetve házi őrizetben töltött idő beszámítására, továbbá a feltételes szabadságra bocsátásra vonatkozó rendelkezés a szabadságvesztés utólagos végrehajtásának esetére vonatkozik.

vádlott1 I.r. vádlottat a bűnügyi költség egy részének megfizetése alól mentesítő rendelkezést mellőzi és kötelezi vádlott1 I.r. vádlottat, hogy az elsőfokú eljárás során felmerült bűnügyi költségből 3.334.091,- (hárommillió-háromszázharmincnégyezer-kilencvenegy) forintot fizessen meg az államnak.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét vádlott1 I.r., vádlott2.r. és vádlott3 III.r. vádlott tekintetében helybenhagyja.

A másodfokú eljárás során felmerült 21.600,- (huszonegyezer-hatszáz) forint bűnügyi költséget vádlott3 III.r. vádlott köteles az államnak megfizetni.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s :

[1] A Fővárosi Törvényszék a 2022. június 9. napján kihirdetett 501.B.2/2018/247. számú ítéletében vádlott1 I.r. vádlottat bűnösnek mondta ki

- 1 rendbeli, a Btk. 399. § (1) bekezdés a) pontjának aa) alpontjába ütköző és a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő, folytatólagosan, társtettesként elkövetett pénzmosás bűntettében,
- 1 rendbeli, a Btk. 325. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő lőfegyverrel és lőszerral visszaélés bűntettében és
- 6 rendbeli, a Btk. 342. § (1) bekezdés c) pontjába ütköző felbujtóként elkövetett közokirat-hamisítás bűntettében.

[2] Ezért halmazati büntetésül 3 év 2 hónap szabadságvesztésre, 400 napi tétel pénzbüntetésre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte. A pénzbüntetés egynapi tételének összegét 1.000,- forintban határozta meg és rendelkezett az így kiszabott 400.000,- forint pénzbüntetés meg nem fizetése esetén napi tételenként egy-egy napi szabadságvesztésre való átváltoztatásáról.

[3] vádlott2.r. vádlottat bűnösnek mondta ki

– a Btk. 399. § (1) bekezdés a) pontjának aa) alpontjába ütköző és a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő, folytatólagosan, társtettesként elkövetett pénzmosás büntetében.

[4] Ezért 2 év 8 hónap szabadságvesztésre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte.

[5] vádlott3 III.r. vádlottat bűnösnek mondta ki

– a Btk. 399. § (1) bekezdés a) pontjának aa) alpontjába ütköző és a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő, társtettesként elkövetett pénzmosás büntetében.

[6] Ezért 2 év szabadságvesztésre ítélte és a büntetés végrehajtását 3 évi próbaidőre felfüggesztette.

[7] vádlott4 IV.r. vádlottat bűnösnek mondta ki

– 6 rendbeli, a Btk. 342. § (1) bekezdés c) pontjába ütköző közokirat-hamisítás büntetében.

[8] Ezért halmazati büntetésül 1 év 2 hónap szabadságvesztésre ítélte és a büntetés végrehajtását 2 évi próbaidőre felfüggesztette.

[9] A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát valamennyi vádlott esetében börtönben határozta meg és megállapította, hogy legkorábban a szabadságvesztés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsáthatók feltételes szabadságra. A vádlottak által őrizetben és előzetes letartóztatásban töltött időt, valamint az I.r. és II.r. vádlott által házi őrizetben, illetve ingatlanhoz kötött bűnügyi felügyeletben töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe beszámítani rendelte, ez utóbbi esetre megállapította, hogy 4 nap kényszerintézkedésben töltött idő 1 nap szabadságvesztésnek felel meg.

[10] Az elsőfokú bíróság rendelkezett továbbá az eljárás alatt lefoglalt bűnjelekről, valamint a felmerült bűnügyi költség viseléséről akként, hogy az I.r. vádlott 1.654.649,-, a II.r. vádlott 138.430,-, a III.r. vádlott 454.885,- és a IV.r. vádlott 343.685,- forintot köteles az államnak megfizetni, míg az I.r. vádlottat a további felmerült 1.379.440,- forint bűnügyi költség megfizetése alól mentesítette.

[11] Az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetését követően az ügyész a törvényszék ítéletét a IV.r. vádlott vonatkozásában tudomásul vette, ellenben az I.r., II.r. és III.r. vádlott esetében a fellebbezés bejelentésére három munkanapot tartott fenn, majd e határidőn belül mindhárom vádlott terhére, súlyosítás végett, az I.r. és II.r. vádlott tekintetében hosszabb tartamú szabadságvetés, míg a III.r. vádlott vonatkozásában végrehajtandó szabadságvesztésre és közügyektől eltiltásra ítéles érdekében fellebbezést jelentett be.

[12] vádlott1 I.r. vádlott az irány megjelölése nélkül, védője elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés végett élt fellebbezéssel, vádlott2.r. vádlott védője teljeskörű fellebbezést jelentett be. vádlott3 III.r. vádlott és védője a fellebbezés bejelentésére három munkanapot tartott fenn, majd e határidőn belül a védő elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés végett jelentett be fellebbezést.

[13] Az elsőfokú bíróság ítélete vádlott4 IV.r. vádlott vonatkozásában 2022. július 4. napján jogerőre emelkedett.

[14] A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség a BF.139/2020/33. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta, azonban a védelmi fellebbezéseket nem tartotta alaposnak.

[15] Utalt arra, hogy a védelmi fellebbezések irányára tekintettel a felülbírálat teljeskörű. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az eljárása során a perrendi szabályokat megtartotta, az ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, a bizonyítási eljárást a szükséges és indokolt mértékben lefolytatta. A törvényszék a tényállást mérlegeléssel, helyesen állapította meg, amely megalapozott, felülbírálatra alkalmas. Kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság a 3.2. tényállási pontban foglalt részcselekményt kizárta a büntetőjogi felelősségre vonás köréből és azt a kétirányú fellebbezések sem támadják, ezért a Be. 591. § (2) bekezdés b) pontja alapján a másodfokú bíróság nem vizsgálja e tényállási pont megalapozottságát.

[16] A fellebbviteli főügyészség szerint az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének eleget tett, érvelése a logika szabályainak is megfelel. Megítélése szerint a törvényszék okszerűen következtetett a vádlottak elkövetéskori tudattartalmára, szándékára, melynek során helytálló érvekre hivatkozással vetette el az I.r., II.r. és III.r. vádlott védekezését. A bizonyítékokat egyenként és összességükben is értékelte, majd a megalapozott tényállásból okszerűen vont következtetést a vádlottak bűnösségére. A löfegyverrel és lőszerrel visszaélés büntette, valamint a közokirat-hamisítás büntette esetében a minősítése is törvényes, azonban megítélése szerint a pénzmosás büntette vonatkozásában sem a terheltek elkövetői alakzata, sem a cselekmény rendbelisége nem felel meg a büntető anyagi jogi szabályoknak.

[17] A fellebbviteli főügyészség szerint a törvényszék helyesen vont következtetést az I.r. vádlott irányító szerepére, melynek során kapcsolatot tartott az alapcselekmények elkövetőivel, továbbá utasította a vádlott-társait, azonban tényállási elemet nem valósított meg, ezért sem tettesként, sem társtettesként nem követhette el a terhére rótt cselekményeket. Álláspontja szerint az I.r. vádlott cselekménye tipikus felbujtói magatartás, amelybe a cselekmény elkövetése folyamatában kifejtett bűnsegély beleolvadt. Mindezekre tekintettel az I.r. vádlott esetében a rendbeliség és az elkövetői minőség helyesen 3 rendbeli különösen nagy értékre elkövetett pénzmosás büntette, amelyből 1 rendbeli folytatólagosan elkövetett (1. tényállási pont), 1 rendbeli kísérlet (2. tényállási pont). A vádhatóság megítélése szerint az I.r. vádlott bűnösségét az 1. és 3. tényállási pontok vonatkozásában felbujtóként, míg a 2. tényállási pont tekintetében közvetett tettesként kell megállapítani. A II.r. és III.r. vádlott esetében az elkövetői alakzatot annyiban szükséges módosítani, hogy a cselekményt tettesként követték el.

[18] A törvényszék jogi indokait egyebekben helytállónak találta, így egyetértett a Büntető Törvénykönyv elkövetéskor hatályban volt rendelkezéseinek az alkalmazásával, valamint az elsőfokú bíróság azzal kapcsolatos érvelésével, hogy a II.r. vádlott vonatkozásában a Müncheni Városi Bíróság ítéletével kiszabott felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtását miért nem lehetett elrendelni.

[19] A vádhatóság ugyanakkor hiányolta az elsőfokú ítéletből a cselekményekre irányadó büntetési tételkeretek és az abból következő középértékek feltüntetését, továbbá annak kifejtését, hogy attól miért tért el jelentős mértékben a vádlottak javára.

[20] A büntetés kiszabása körében további súlyosító körülményként kérte értékelni a folytatólagos elkövetést, valamint azt a tény, hogy az elkövetési érték többszörösen meghaladja a különösen nagy értékre elkövetés megállapításához szükséges érték alsó határát. Meglátása szerint a kiszabott szabadságvesztés büntetés még a nyomatékos enyhítő hatású időmúlás ellenére sem felel meg a bünteteskiszabás elveinek és nem alkalmas a büntetési célok elérésére, ezért mindhárom vádlott büntetésének jelentős mértékű súlyosítása indokolt az irányadó középértékhez közelítő tartamban és a belső arányosság szem előtt tartása mellett.

[21] A fellebbviteli főügyészség szerint a Fővárosi Törvényszék alaptalanul mentesítette az I.r. vádlottat az esetében felmerült bűnügyi költség megfizetésének egy része alól, mert a bűncselekmények tárgyi súlyához mérten a 3 millió forintot alig meghaladó összeg nem tekinthető aránytalannak, ezért a mentesítés mellőzését kérte. Az elsőfokú ítélet egyéb járulékos rendelkezéseit törvényesnek találta, így egyebekben a törvényszék ítéletének helybenhagyását indítványozta.

[22] vádlottl I.r. vádlott védője a bejelentett fellebbezés írásban előterjesztett indokolásában mindenekelőtt rögzítette, hogy az elsőfokú ítélet 3.2. tényállási pontja esetében

egyért az elsőfokú bíróság bűncselekmény hiányára levont következtetésével, továbbá a 4. és 5. tényállási pontokban foglalt cselekmények minősítését sem vitatja.

[23] Megítélése szerint az előzőekben nem érintett tényállási pontok esetében az elsőfokú bíróság ítélete a Be. 592. § (2) bekezdés c) és d) pontja alapján részben megalapozatlan, mert a tényállás ellentétes az iratok tartalmával és a törvényszék a megállapított tényekből további tényre helytelenül következtetett, ezen túlmenően az elsőfokú bíróság törvénysértő bizonyítékokat használt fel.

[24] Az I.r. vádlott védője alapvetően tévesnek tartotta, hogy a Fővárosi Törvényszék a vádlottak elkövetési időn kívül eső, 2015. és 2016. évi kommunikációját használta fel bizonyítékként, majd ezek alapján vont következtetést a vádlottak együttműködésének vélt logikájára és a pénzmosás egyes részcselekményeit is erre vezette vissza. Megítélése szerint e téves „visszavetítés” alapján állapította meg, hogy a vádbeli cégek, illetve azok bankszámlái a pénzmosást szolgálták. Kiemelte, hogy az I.r. vádlott védekezése, miszerint a külföldi pénzügyi teljesítések magyar szereplőkön keresztül kapcsolódtak kínai cégek tevékenységéhez, önmagában nem cáfolható és nem logikátlan. Álláspontja szerint védenec alappal bízhatott abban, hogy a kifizetések és továbbutalások nem bűncselekményből származó pénzekre vonatkoznak, így ténybeli tévedésben volt a cégekhez érkező utalások eredetét, valamint az utalások eredetleplező jellegét illetően.

[25] A törvénysértő bizonyítékra utalása körében előadta, hogy az I.r. vádlott 2016. január 21. napján 19 óra 18 perctől kezdődően felvett vallomását nem lehet bizonyítékként felhasználni, mert e folytatólagos kihallgatást a védő értesítése és jelenléte nélkül fogadosították. Utalt arra is, hogy a védő értesítését nem pótolja az a tény, hogy az I.r. vádlott úgy nyilatkozott, hogy védőjének sem az értesítéséhez, sem a jelenlétéhez nem ragaszkodik. Kérte figyelembe venni, hogy e gyanúsítottai vallomás utólag sem tehető törvényessé, mivel védenec a 2017. január 13-i vallomásában elmondta, hogy az említett vallomását nem tartja fenn, mert azt az eljárás megszüntetésének reményében tette. Mindezek alapján indítványozta, hogy az ítéltábla a hivatkozott vallomást a Be. 167. § (5) bekezdése alapján rekessze ki a bizonyítékok köréből. E témakörben fenntartotta a védencétől lefoglalt iratok bizonyítékok köréből való kirekesztésére az eljárás alatt hangoztatott indítványát is, míg a másodfokú bíróság ezzel ellentétes álláspontja esetére előadta, hogy az iratok alkalmatlanok annak bizonyítására, hogy az I.r. vádlott a vádbeli cégek felett az elkövetési időben meghatározó befolyással bírt volna és ezt a befolyását pénzmosási tevékenységre akarta felhasználni.

[26] A védelem szerint az elsőfokú bíróság az I.r. vádlott irányító szerepét megalapozatlanul állapította meg, azt eltúlozta, mert védencének egyrészt semmiféle rálátása nem volt az alapcselekményekre, másrészt a vádlott-társak részére kizárólag eseti tanácsokat adott, ezért nem terheli felbujtói szerep. Hangsúlyozta, hogy a vádbeli cégek régóta fennálló, nem a vádbeli cselekményekhez alapított gazdasági társaságok voltak, korábban tartósan és ténylegesen működtek, vagyis nem a pénzmosás érdekében alapították őket, a hozzájuk tartozó bankszámlákat sem eredtleplező céllal, illetve szándékkal nyitották.

[27] Kijelentette, hogy az elsőfokú bíróság a vádbeli cégek, a vezető tisztségviselők és a bankszámlák adatait, a beérkezett, jóváírt, vissza- vagy továbbutalt összegeket, valamint azok kedvezményezettjeit az iratanyagnak megfelelően állapította meg, azonban a tények közti összefüggéseket már feltételezésekkel hidalta át, ezért a tényállásnak az ítélete [7] és [8] bekezdésében megállapított része megalapozatlan. Ugyanígy megalapozatlannak találta az egyes részcselekményeknél a vádlotti célzatosságot, eredetleplező szándékot tükröző elsőbírói megállapításokat.

[28] A történeti tényállás vonatkozásában elsődlegesen eltérő tényállás megállapítását indítványozta, mert megítélése szerint nem bizonyítható kétséget kizáró bizonyossággal, hogy védence az alapcselekményeket elkövetők rábírására nyitott bankszámlákat és rendelkezett a vádbeli ország7i cégek felett. Érvelése szerint e cégek esetében abban a ténybeli tévedésben fogadtak el megrendeléseket, hogy megengedett pénzügyi tranzakciókat hajtanak végre a megrendelő iránymutatása szerint európai és kínai cégek között. Véleménye szerint védence alappal bízhatott a valós jogi személyek valós gazdasági kapcsolatában vállalt közvetítői szerepében. Indítványozta ezért, hogy a másodfokú bíróság az iratok tartalma és helyes ténybeli következtetés útján azt állapítsa meg a tényállásban, hogy védence esetében nem lehet kétséget kizáróan bizonyítani, hogy tudott a cégekhez érkező pénzekről és azok bűncselekményből származásáról. Amennyiben a másodfokú bíróság védence tudatos közreműködését állapítaná meg, arra az esetre akként kérte módosítani a tényállást, hogy az I.r. vádlott abban a téves feltevésben követte el a cselekményeket, hogy jogilag megengedhető, nem bűnös eredetű tranzakciókhoz nyújt segítséget, tévedésben volt a bankszámlákra érkező pénzek eredetét illetően és azok elleplezésére sem törekedett. Indítványozta továbbá az egyes részcselekményeknél a cégeknek célzatos, pénzmosás céljából történt megalapítására, valamint bankszámla nyitására vonatkozó részeit, amelyeket fellebbezése írásbeli indokolásának 6. oldalán tételesen is felsorolt.

[29] A történeti tényállással kapcsolatban másodlagosan a tényállás helyesbítését indítványozta annak megállapítása érdekében, hogy védence eredeti szándéka valós gazdasági események közvetítésére irányult, azonban a körülmények alapján felismerhette az érkező pénzek bűnös eredetét és nagyfokú gondatlanságból vagy eshetőleges szándékából következően a folyamatban való közreműködését nem tagadta meg. A célzatos elkövetésre utaló mondatrészek mellőzésével egyidejűleg tehát kérte megállapítani, hogy „az I.r. vádlott eredetileg közvetítői tevékenységre vállalkozott európai és kínai cégek között, de a körülményekből felismerhette, hogy a cégekhez érkező pénzügyi összegek esetlegesen bűncselekményből származhatnak, ennek ellenére intézkedett esetenként valamely társa több esetben a pénz továbbutalása iránt”.

[30] A védelem hangsúlyozta, hogy külön vizsgálendő, hogy mely alkalmaknál realizálódott ténylegesen az utalás, ezekben az esetekben történt-e aktív elkövetési magatartás a vádlottak részéről, továbbá, hogy a pénzmosási cselekmény befejezetté vált vagy megrekedt a kísérleti szakban. A fellebbezés indokolása elfogadhatónak találta, hogy a pénzek objektíve

bűncselekményből származtak, majd tényállási pontonként bemutatta az inkriminált cselekmények megvalósulási stádiumára vonatkozó védői álláspontját.

[31] Az 1.1. tényállási ponttal kapcsolatban rámutatott, hogy az 566.800,- euróra vonatkozólag pénzmosás nem valósult meg, mert az első összeggel ellentétben az átutalás sem történt meg. Az 1.2.1. tényállási pont a pénzmosás kísérleti stádiumba jutott, azonban az 1.2.2. tényállási pontnál az alapcselekmény nem érte el azt a szintet, hogy a pénzmosási magatartás megkezdődhessen, mert a pénz nem került jóváírásra. Álláspontja szerint az 1.3.1. tényállási pontban leírt cselekmény kísérlet maradt, míg az 1.3.2. tényállási pont esetében befejezett. Az 1.3.3. tényállási pontban a terhelti cégnél a jóváírás nem valósult meg, ezért a pénzmosás elkövetési magatartása nem kezdődhetett meg. Az eddig hivatkozott tényállási pontok esetében a védelem kiemelte, hogy vádlott2.r. vádlott vallomásában nincs olyan elem, amely alapján az I.r. vádlott a céggel összefüggésben bármilyen irányítási, rendelkezési joggal bírt volna.

[32] Az I.r. vádlott védője szerint a 2. tényállási pontban rögzített cselekmény a vádlottak elállása miatt nem befejezett és egyetlen vádlott sem fejtett ki olyan aktív magatartást, amely pénzmosásnak minősülhetne, mivel a IV.r. vádlott visszautalta a pénzt. Megjegyezte, hogy álláspontja szerint ez az eset éppen azt mutatja, hogy a vádlottak szándéka nem bűnös pénz tisztára mosására irányult, mert amint felismerték, hogy problémás a tranzakció, rögtön visszaállították a jogszerű helyzetet. Utalt arra is, hogy még bűnös szándék megállapítása esetén sem jutott a cselekmény kísérleti szakaszba, továbbá azt is egyértelműsítette, hogy védence a másodfokú bíróság ezzel ellentétes jogi nézete alapján is csak bűnsegéd, vagy közvetett tettes lehetne.

[33] A 3.1. tényállási pont vonatkozásában azt emelte ki, hogy a pénz megérkezett a bankszámlára és továbbutalása is megtörtént, így befejezettnek tekintendő, azonban nem igazolható, hogy azt a vádlottak vagy ismeretlen társuk utalta volna tovább, e cselekmény elkövetőjének felderítése elmaradt. Kérte figyelembe venni, hogy vádlott1 I.r. vádlott útleveléből megállapítható, hogy nem tartózkodott ország1, amikor az átutalásokat a kínai bankszámlákra valaki végrehajtotta, ezért kijelenthető, hogy nem védence volt az a személy, aki realizálta a csalásból származott pénz kezelését. A tényállásban hivatkozott időben sem az I.r., sem a III.r. vádlott nem tartózkodott ország1, így védence büntetőjogi felelőssége nem állapítható meg e befejezett pénzmosási részcselekményért. A 3.2. tényállási ponttal kapcsolatban – a korábban már hivatkozottakra visszautalva – egyetértett az elsőfokú bíróságnak a bűncselekmény hiányára levont következtetésével.

[34] A törvényszékkel egyezően arra az álláspontra helyezkedett, hogy bűnösség megállapítása esetén a Büntető Törvénykönyv elkövetéskori szabályainak alkalmazása a kedvezőbb az I.r. vádlottra nézve. Abban viszont már nem osztotta az elsőfokú bíróság nézetét, hogy védence volt a pénzmosási cselekmények szervezője.

[35] A minősítés körében előadta, hogy elsődleges álláspontja szerint a vádlottak tévedésben voltak a bankszámlákra érkező pénzek eredetét illetően, úgy gondolták, hogy azok valós nemzetközi gazdasági események pénzügyi teljesítésének közvetítéséhez szükségesek, tehát a vádlottak szándéka valós tranzakciókra irányult, ezért nem állapítható meg terhükre a pénzmosás büntette. Kifejtette, hogy az ítéltábla ezzel ellentétes álláspontja esetén védenca bűnösségének foka jóval enyhébb, legfeljebb eshetőleg szándék állapítható meg a személyét illetően, továbbá a cselekmények köre is szűkebb az elsőfokú ítéletben írtakhoz képest és többnyire kísérleti szakban maradtak. Lényegesnek tartotta hangsúlyozni, hogy önmagában a pénz terhelti bankszámlára beérkezése és végleges jóváírása még nem jelenti azt, hogy a pénzmosás megkezdődik, mivel ezzel a ténnyel válik a csalás befejezetté, így válik az alaphüncselekmény sértettje számára hozzáférhetetlenné, azonban ez nem tekinthető az eredetleplező elkövetési magatartás megkezdésének, mert ehhez szükséges valamely tudatos és aktív magatartás, amely a befejezett csaláshoz kapcsolódó új tényállást nyithat meg.

[36] Tévesnek minősítette az elsőfokú bíróság jogi álláspontját, miszerint a vádlottak akkor is megvalósították a pénzmosás büntettét, amikor nem történt továbbutalás, mert aktív, bizonyítható vádlotti magatartás nélkül a pénzmosás elkövetési magatartása meg sem kezdődött. Határozott véleménye szerint a vádlottak tényállási elemet csak ott kezdhettek meg, ahol az utalást jóváírták, azonban a beérkezett pénz jóváírása nem jelenti egyben a pénzmosás elkövetési magatartásának megkezdését is, hanem kizárólag megteremti annak lehetőségét, hogy a vádlotti magatartás megkezdődhessen. Meggyőződése szerint ugyanazon tény kétszeres értékelés lenne, ha a bíróságok arra az álláspontra helyezkednének, hogy a csalás befejezetté válásával a pénzmosás automatikusan, további cselekvőség nélkül elkezdődik

[37] Érvélese szerint jelen ügyre nem vonatkoztatható a Kúriának az elsőfokú ítéletben feltüntetett Bhar.III.431/2019/3. számú ítélete, mert annak az ügynek a tényállása szerint a terhelt a csalás elkövetőjével megállapodva, saját nevére, célzatosan azért nyitott bankszámlát, hogy a csalásból származó pénzt befogadja, ezzel szemben jelen esetben a cégalapítások, bankszámlanyitások az elkövetési magatartás körébe nem vonhatók, mivel álláspontja szerint ez utóbbi cselekvőség akkor kezdődhett meg, amikor a vádlottak a bankszámlára érkező összegekkel megkíséreltek rendelkezni.

[38] Az I.r. vádlott védője utalt a BH 2021. 278. számon közzétett eseti döntésre is, amelyben a pénzmosás büncselekmény elkövetése érdekében, célzatosan nyitott bankszámla szerepelt. Kiemelte, hogy jelen ügyben a cégek alapítása, működése nagyrészt évekkal korábbi, a bankszámlanyitások a cégek működéséhez szükségesek voltak, így nem igazolható, hogy a cégalapítás és a bankszámlanyitás a pénzmosás miatt történt.

[39] A Fővárosi Ítéltábla 2.Bf.71/2020/28. számú ítéletére hivatkozva rámutatott, hogy a pénzmosásnak önmagában nem elkövetési magatartása a bankszámlanyitás, ha ezt a magatartást még akkor fejtik ki, amikor az alaphüncselekmény meg sem valósult, mert a pénzmosás elkövetési magatartása az alapcselekmény befejezése után fejthető ki.

[40] Végezetül a Kúriának az elsőfokú ítéletben is hivatkozott Bfv.I.830/2017/16. számú végzésével kapcsolatban kifejtette, hogy az elkövetési magatartás csak egy bűncselekmény eleme lehet, vagy az alapcselekményé, vagy a pénzmosásé. A pénzmosás elkövetési magatartása csak a bűncselekményből származó dologra irányuló utólagos, járulékos magatartás lehet.

[41] Amennyiben az ítéltábla a felmentésre irányuló indítványát nem tartaná alaposnak, úgy védené bűnösségének megállapítását a helyesbített tényállás és legfeljebb az 1.1., 1.2.1., 1.3.1. és 1.3.2. pontokban foglalt részcselekmények alapján indítványozta, amelyek a folytatólágosság egységébe tartoznak. Meglátása szerint a további tényállási pontokban védené bűnössége nem állapítható meg, azonban a törvényi egység miatt részfelmentő rendelkezés hozatala nem szükséges. Kérte figyelembe venni, hogy az elsőfokú ítéletben írtakkal ellentétben a teljes elkövetési érték 411.601.160,-, a befejezett részcselekmények elkövetési értéke 117.184.660,-, míg a kísérleti szakban maradt részcselekményeké 294.416.500,- forint, ami teljes egészében megtérült.

[42] Védené bűnösségének esetére mind az elsőfokú bíróság társtettesként, mind a vádhatóság felbujtóként történt elkövetésre vonatkozó álláspontját tévesnek tartotta, mert meglátása szerint a helyes elkövetői alakzat a bűnsegédi, a bűnsegélyt meghaladó részességre nem vonható következtetés. Véleménye szerint ezért a helyes minősítés az 1 rendbeli bűnsegédként elkövetett pénzmosás büntette, azonban a másodfokú bíróság rendbeliséggel kapcsolatos eltérő jogi nézete esetére már felmentő rendelkezés meghozatalát is indítványozta az általa – bűncselekmény megvalósulása szempontjából – vitatott tényállási pontok tekintetében.

[43] A büntetékiszabási körülmények közül kiemelte védené büntetlen előéletét, akivel szemben a meggyanúsítása óta nem indult újabb büntetőeljárás, a jelentős időmúlást, a kényszerintézkedés hatálya alatt töltött időtartamot, a részbeni beismerést, a kár részben megtérültét, az eshetőleges szándékot, valamint a bűnsegédi magatartást. Megítélése szerint a súlyosító körülményként figyelembe vehető bűnhalmazat súlytalan az enyhítő körülmények nagyobb számával szemben, így mindezek alapján nem tartotta tetтарыanosnak és indokoltnak a beszámítandó fogvatartást meghaladó mértékű szabadságvesztés büntetés kiszabását, véleménye szerint elégséges olyan tartamú szabadságvesztésre ítéles, hogy az I.r. vádlottnak már ne kelljen büntetés-végrehajtási intézetbe vonulnia.

[44] Összegzésképpen rögzítette, hogy elsődlegesen indítványozza az I.r. vádlott felmentését a folytatólágosan elkövetett pénzmosás büntette miatt emelt vád alól és a fennmaradó bűncselekmények miatt kiszabandó halmazati büntetesként végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés kiszabását és a terhére megállapított bűncselekményekkel össze nem függő bűnügyi költség viselése alóli mentesítését kérte. Másodlagosan, a pénzmosás büntetében való bűnösség megállapításának esetére a fentebb már hivatkozott helyesbített tényállás és minősítés szerint a 2 év 6 hónapot meg nem haladó tartamú szabadságvesztés kiszabását, továbbá az elsőfokú bírósággal azonosan történő bűnösség

megállapítása esetén is a kiszabott szabadságvesztés tartamának enyhítését kérte. Az elsőfokú ítélet büntügyi költségére vonatkozó rendelkezésével egyetértett.

[45] vádlott2.r. vádlott védője a bejelentett fellebbezés írásban benyújtott indoklásában az ügyadatok felidézését követően kifejtette, hogy a törvényszék által megállapított tényállás nem tényyszerű, azt nem támasztják alá a beszerzett bizonyítékok, mert védenca magatartása kizárólag a „stróman jogállásnak” feleltethető meg. Álláspontja szerint a helyes tényállás szerint védenca papíron elvállalta, de ténylegesen egyetlen esetben sem gyakorolta a gazdasági társaságok ügyvezetését és egy esetben átutalást is elindított, valamint az I.r. vádlottnak átadta az átutalásokhoz szükséges adatokat, tárgyi eszközöket. Kijelentette, hogy védenca az I.r. vádlotton és egy szerb állampolgáron kívül mással nem állt kapcsolatban, továbbá hangsúlyozta, hogy az 1.3.1. tényállási pontban foglalt cselekményekkel összefüggésben a nyomozó hatóságnak vizsgálnia kellett volna, hogy köthetők-e védenchéhez, továbbá megjegyezte, hogy a teljes összeg továbbutalásra került, így abból védenca bizonyosan nem kapott pénzt. Állítása szerint védenca stróman szerepét erősíti az a tény, hogy nála nem találtak az átutalásokkal kapcsolatos bizonyítékokat, továbbá a vádhatóság sem vitatta, hogy nem a II.r. vádlott rendelkezett döntési jogkörrel a cégekben.

[46] Az 1.1. tényállási pontra vonatkozólag hangsúlyozta, hogy nem a II.r. vádlott irányította a kft.-t, kizárólag utasítást hajtott végre, míg az 1.2. tényállási pont vonatkozásában azt hangsúlyozta, hogy nem cáfolható védenca azon nyilatkozata, miszerint az átutalások tekintetében egyéb1 szerb állampolgár utasításait követte. Az 1.2.2. tényállási pont esetében kiemelte, hogy az ott leírtakkal összefüggésben jelent meg először egyéb2 neve, aki az eljárásban szereplők közül egyedülként a magyar számlákról történt utalások célországában is járt.

[47] A védelem szerint a cég5 kivételével a többi gazdasági társaság ügyvezetéséről azért nem mondott le a II.r. vádlott, mert nem volt tudomása a bűncselekményekből származó pénzösszegek továbbutalásáról, vagyis a bűnös átutalások ismeretében a nyomok eltüntetése érdekében az összes számlát megszüntette volna és valamennyi cég ügyvezetéséről lemondott volna.

[48] A II.r. vádlott védője döntő jelentőséget tulajdonított az 1.3. tényállási ponttal összefüggésbe hozható bizonyítékoknak, így elsőként annak a ténynek, hogy a védenca nevére kiadott úgynevezett E-PIN kódkártyát a nyomozó hatóság egy másik vádlott széfjében találta meg, továbbá bizonyított tény, hogy az internetes banki utalások egy másik vádlott tartózkodási helyéről történtek. Másodikként arra hivatkozott, hogy a II.r. vádlott a 2014. november 11. napján beérkezett pénzekről való rendelkezésre csak 2015. március hónapban tett kísérletet.

[49] Hangsúlyozta, hogy a II.r. vádlott úgy szerzett tudomást az 570.000,- euró számlára történt beérkezéséről, hogy a pénzintézettől felhívták, ezért az I.r. és II.r. vádlott között

2015. márciusában lezajlott kommunikációt ennek ismeretében kell megítélni. A beszélgetésekben nincs szó a pénz továbbutalásáról, kizárólag a felhasználásáról, vagyis nem elfedni akarták a pénz származását. Érvelése szerint védenca bűnös tudattartalmával ellentétes irányba ható tényező, hogy a cég új székhelye a saját tartózkodási helyével, egyben a barátnője tulajdonát képező ingatlannal volt azonos, azaz nem egy fiktív cím. Meggyőződése szerint nincs olyan „pénzmosó”, aki a bűncselekmény elkövetéséhez a saját neve alatt vezetett céget, a saját otthonába jelenti be.

[50] Amennyiben az ítéltábla nem fogadná el a fentebb összefoglalt érveit, úgy védenca bűnösségének megállapítása esetére hosszasan idézte a Btk. 399. §-ához írt kommentárnak a szándékos elkövetésre, az elkövető tudattartalmára, az elfedés és elleplezés elkövetési magatartásokra, a bűncselekmény kísérletére és az előkészületére vonatkozó részeit. Fellebbezésének indokolásában feltüntette továbbá a Btk. 400. § (1) bekezdését is, mert álláspontja szerint amennyiben védenca bűncselekményt követett el, azt csakis gondatlanságból tette, szándékosság nem vezérelte, ugyanis soha nem próbálta igazolni a pénzösszegek eredetét, nem hozott létre fiktív szerződéseket, de hamis jogcímeket sem kreált az átutalásokhoz. Hangsúlyozta, hogy ezek az egyszerű utalások nem voltak alkalmasak a bűncselekményből származó pénzösszeg eredetének eltitkolására, amit az a tény is bizonyít, hogy egyetlen esetben sem sikerült az eredetet eltitkolni.

[51] A személyi körülményeket illetően 2010. évtől kezdődően felvázolta védenca életútját, majd kiemelte, hogy az elmúlt 6 évben kizárólag arra törekedett, hogy a kisiklott életét rendbe tegye, ennek érdekében 7 éve együtt él párjával, akivel közösen nevelik 11 éves gyermeküket, továbbá hatodik éve folyamatos munkaviszonnyal rendelkezik. Meglátása szerint a törvényszék nem vette kellő mértékben figyelembe a védencét mentő körülményeket, így a bűnösség megállapítása esetén a másodfokú bíróság részéről különösen nagy súllyal kérte értékelni a II.r. vádlott személyi körülményeit, hogy „nem akarta sohasem elkövetni a pénzmosás büntettét”, valamint, hogy a cselekmény elkövetése óta közel 10 év telt el. Kérte figyelembe venni, hogy védenca mindenben megfelel a társadalmi elvárásoknak és hosszú ideje példás jogkövető magatartást tanúsít. Azon véleményének is hangot adott, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében kiszabott büntetésekkkel a belső arányosság sérült.

[52] Az indítványai összegzéseként elsődlegesen védenca bűncselekmény hiányos, másodlagosan bizonyítottság hiányában való felmentését, míg harmadlagosan a gondatlanságból történt elkövetés megállapításával egyidejűleg a kiszabott büntetés enyhítését, vagy más, a végrehajtandó szabadságvesztésnél enyhébb büntetésre ítéletét kérte. Mellékletként becsatolta a II.r. vádlott – mint munkavállaló – és a cég49 – mint munkáltató – által 2022. november 28. napján aláírt „Munkavállalói tájékoztató és munkáltatói utasítás”, valamint az „Egységes szerkezetű munkaszerződés” megnevezésű iratokat.

[53] vádlott3 III.r. vádlott védője a fellebbezés írásbeli indokolásában a védencét érintő tényállás és a törvényszék indokainak bemutatása után előadta, hogy a büntetőeljárásban a vádlott nem kötelezhető az ártatlanságának bizonyítására, így nem róható a terhére, hogy a külföldre utazásokkal és a becsatolt fényképekkel kapcsolatban az évek múltával már nem

tudott minden egyes részletre kellő pontossággal visszaemlékezni. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem tudta kategorikusan megállapítani, hogy a vád tárgyává tett utalást ki indította el, illetve a bankszámlához hozzáférés kinek a közreműködésével történt. Hangsúlyozta, hogy a védenca részére kiadott token használata más személy részéről is történhetett, ennek lehetőségét a törvényszék sem zárta ki.

[54] Vitatta az elsőfokú bíróság azon megállapítását, miszerint a védenca nem adott magyarázatot a cég megvásárlására, azonban ezzel kapcsolatban utalt a III.r. vádlott gyanúsítottai vallomására, amelyben elmondta, hogy miért került a nevére a gazdasági társaság, továbbá arra vonatkozólag is nyilatkozott, hogy rövid időn belül belátta, hogy nem tudja a céget működtetni, ezért döntött az üzletrész átruházásáról. Felhívta a figyelmet arra, hogy az átruházást követően a vevő feladata a bankban is jelezni a változást a szükséges okirat felmutatásával, ennek elmulasztását nem lehet a III.r. vádlotton számonkérni.

[55] tanú tanúvallomásával kapcsolatban kiemelte, hogy a tanú nem tudta meghatározni, hogy az általa felvázolt három változat közül melyik alapján történt a swift másolat küldése, ezért vallomása nem volt alkalmas a III.r. vádlott védekezésének megcáfolására.

[56] A védelem szerint az elsőfokú bíróságnak vádlott3 III.r. vádlott bűnösségére vont következtetése nem helytálló, a megállapított tények több esetben feltételezésen, illetve vagylagos megállapításon alapulnak. Ezek közé sorolta a bankszámlaadatok rendelkezésre bocsátását, továbbá védenca részvételét az utalásokban. Meggyőződése szerint a bizonyítékok nem alkotnak olyan zárt logikai láncolatot, amely alapján kétséget kizáró módon bizonyított védenca bűnössége, ezért elsődlegesen felmentését indítványozta. Abban az esetben, ha az ítéltábla nem értene egyet a felmentésre irányuló indítványával, a kiszabott szabadságvesztés és a végrehajtás próbaidejének mérséklését kérte védencének a cselekményben betöltött szerepére és arra a tényre tekintettel, hogy azóta is kifogástalan az életvezetése.

[57] A nyilvános ülésen a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség képviselője – az átiratban előzetesen bejelentettek szerint – nem vett részt.

[58] Az I.r., II.r. és III.r. vádlott védői a nyilvános ülésen mind az írásban kifejtett érveiket, mind az indítványaikat fenntartották, azokat tartalmilag megismételték. A II.r. vádlott védője annyiban egészítette ki az indítványait, hogy amennyiben a másodfokú bíróság végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztésre ítélné védencét, úgy kérte, hogy előzetes mentesítésben részesítse.

[59] A nyilvános ülésen az I.r., II.r. és III.r. vádlott is megjelent, azonban az utolsó szó jogán egyikük sem kívánt nyilatkozni.

[60] Az ellentétes irányú fellebbezések közül az I.r. vádlott és védőjének, valamint a II.r. vádlott védőjének fellebbezése az enyhítés vonatkozásában alapos, továbbá a fellebbviteli főügyészség indítványa is helytálló a bűncselekmények rendbelisége, az elkövetői alakzatok és az I.r. vádlott oldalán felmerült bűnügyi költség teljes összegének viselése tekintetében.

[61] A Fővárosi Ítéltábla a perorvoslatok alapján eljárva a Be. 590. § (1) és (2) bekezdésére figyelemmel a Fővárosi Törvényszék ítéletét, továbbá az azt megelőző eljárást az I.r., II.r. és III.r. vádlott vonatkozásában teljes terjedelmében, így a fellebbviteli főügyészség által kiemelt 3.2. tényállási pont vonatkozásában is felülbíráta, mert a folytatólagos elkövetésre tekintettel a hivatkozott tényállási pontban foglalt részcsелеkmény esetében az elsőfokú bíróság ítéletének rendelkező része nem tartalmazott felmentő vagy eljárást megszüntető rendelkezést, ezért a részjogerő intézményét szabályozó Be. 590. § (4) bekezdésének alkalmazhatósága fel sem merülhetett.

[62] A felülbírálat során az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályokat megtartotta. A törvényszék az eljáró bíró személyében bekövetkezett változás következtében a 2020. október 9. napján megtartott tárgyaláson a tárgyalás korábbi anyagának ismertetésével, a Be. 518. § (3) bekezdésében előírtak betartásával ismételte meg a tárgyalást. Az ismertetés kiterjedt a vádlottak és az igazságügyi fegyverszakértő vallomását, valamint a korábbi vallomások, szakvélemények és okirati bizonyítékok ismertetését is magában foglaló tárgyalási jegyzőkönyvekre. Ezen túlmenően a bizonyítást teljeskörűen lefolytatta, az ítéletében rögzítettek szerint a tanúkat kihallgatta, továbbá a nyomozati szakban, valamint írásban tett vallomásaikat, a szakvéleményeket és a releváns okirati bizonyítékokat ismertetéssel a bizonyítás anyagává tette.

[63] Az I.r. vádlott védője indítványozta védenice 2016. január 21. napján 19 óra 18 perctől kezdődően felvett gyanúsítottai vallomásának a bizonyítékok köréből való kizárását arra hivatkozással, hogy azt a kirendelt védő értesítése és ebből adódóan jelenléte nélkül foganatosították. A másodfokú bíróság a nyomozati iratok 22. kötetének 25. oldala alapján megállapította, hogy a védelem által hivatkozott gyanúsítottai vallomás felvételére a nyomozó hatóság eljárás tagja által sem vitatottan a védő értesítése és jelenléte nélkül került sor. A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvénynek a gyanúsítottai kihallgatás idején hatályban volt 67. § (1) bekezdése úgy rendelkezett, hogy a nyomozó hatóság azt értesíti, akinek a jelenléte az eljárási cselekménynél nem kötelező, de a törvény lehetővé teszi. A hivatkozott törvény 184. § (2) bekezdése szerint a védő a gyanúsítottai kihallgatáson jelen lehet. Mindezek alapján megállapítható, hogy a nyomozó hatóság megsértette a gyanúsítottai kihallgatás idején hatályban volt eljárási szabályokat azzal, hogy a védőt nem értesítette a kihallgatásról, amely mulasztást nem semlegesíti az a tény, hogy az I.r. vádlott kérdésre előadta, hogy a védője értesítése és jelenléte nélkül is hajlandó vallomást tenni.

[64] Fentiek ellenére az I.r. vádlott védőjének az említett gyanúsítottai kihallgatás bizonyítékok köréből való kirekesztésére irányuló indítványa azért nem helytálló, mert a több

évtizede töretlen ítélkezési gyakorlat szerint az eljárásjogi szabályok megsértésével felvett jegyzőkönyv tartalma bizonyítékként figyelembe vehető, ha a vallomást az érintett vádlott a perrendszerű kihallgatásai során fenntartja és megállapítható, hogy a felvett jegyzőkönyv a vallomást helyesen tartalmazza (BH 2002. 258.).

[65] Az I.r. vádlott a sérelmezett kihallgatását követő napon, 2016. január 22. napján megtartott folytatólagos kihallgatásán a korábban tett vallomását fenntartotta, majd a 2016. május 10., május 11., június 1., július 11., július 13., szeptember 22., október 6., október 11., október 13., 2017. január 13., február 16. és március 13. napján a meghatalmazott védője jelenlétében lezajlott folytatólagos gyanúsított ki hallgatásain minden esetben úgy nyilatkozott, hogy „Korábban tett vallomásaimat fenntartom.”, majd e kijelentését valamennyi alkalommal külön alá is írta (nyomozati iratok 22. kötetének 83., 348., 366., 370., 377., 401., 423., 489., 497., 533., 547., 569., 585., 603., 615. és 681. oldala). E kihallgatások a perrendi szabályok szerint zajlottak le, továbbá a védelem által sérelmezett kihallgatásról készített kép- és hangfelvétel következtében az is ellenőrizhető volt, hogy az eljárási cselekményről készült jegyzőkönyv helytállóan tartalmazza az I.r. vádlott gyanúsított vallomását. Mindezek alapján nem ütközött eljárásjogi akadályba a védelem által kifogásolt gyanúsított vallomás tartalmi elemeinek bizonyítékként való felhasználása.

[66] A teljesség igénye végett a másodfokú bíróság rögzíti, hogy az I.r. vádlott bűnösségének megállapítását nem a sérelmezett gyanúsított ki hallgatásról felvett jegyzőkönyvben foglaltak eredményezték, így annak kirekesztése sem változtatta volna meg vádlott I.r. vádlott inkriminált cselekményeinek büntetőjogi megítélését.

[67] Az I.r. vádlott védőjének a védencétől lefoglalt bizonyítékok felhasználhatóságával kapcsolatos kifogásaira a törvényszék az ügydöntő határozata [104] bekezdésében reflektált, a törvényszék álláspontjával a másodfokú bíróság mindenben egyetértett. Önmagában az a körülmény, hogy az I.r. vádlott védője nem fogadja el az elsőfokú bíróságnak az ítéltábla által is helyesnek tartott indokait, még nem kötelezi a másodfokú bíróságot arra, hogy megismétlje az elsőfokú bíróság érveit.

[68] Az elsőfokú bíróság a vád tárgyát képező valamennyi lényeges tényre az elbíráláshoz szükséges körben és mélységben felvette a bizonyítást, majd a tényállás-megállapítási kötelezettségének is eleget tett.

[69] A védelmi fellebbezések indokai felmentésre, illetve eltérő tényállás és minősítés megállapítására irányultak. Az általuk megfogalmazott kifogások az iratellenesség és a tényből-tényre következtetés hibáját foglalták magukban.

[70] A Kúria Büntető Kollégiumának Joggyakorlat-elemző csoportja által a bíróságok hatályon kívül helyezési gyakorlatának elemzéséről elkészített 2012.EI.II.E.1/6. számú

Összefoglaló vélemény szerint a megalapozottság ismérve, hogy a tényállás az elbírálás szempontjából lényeges tény vonatkozásában valósághű legyen, valamennyi lényeges tényre kiterjedő bizonyításfelvétel eredményeként minden olyan lényeges tényt tartalmazzon, aminek következménye a bíróság rendelkezése, ennél fogva felderített, iratszerű, hiánytalan és okszerű.

[71] Az iratellenesség akkor áll fenn, ha az iratok olyan egyértelmű, valamely tény fennállását vagy fenn nem állását perdöntő módon igazoló bizonyítékot tartalmaznak, amelyet a bíróság nem vett figyelembe a tényállás megállapításakor. Az összefoglaló vélemény kiemelte, hogy nem erről az esetről van szó, amikor mérlegelés kérdése egy adott tény megállapítása és a bíróság mérlegelése következtében nem alapozott ténymegállapítást az iratokban található bizonyítéokra. Amennyiben a mérlegelés okszerű volt, nem iratellenes a tényállás. Amennyiben nem volt az, vagy elmaradt, úgy az indokolási kötelezettség hiányossága állapítható meg.

[72] A megalapozatlanság jelen ügyben hivatkozott másik esetével kapcsolatban a Kúria kifejtette, hogy a tényből-tényre következtetés hibája akkor valósul meg, ha a közvetett bizonyítás nem megfelelő, ezért nem ide tartozik a hiteltérdemlőség megítélése során elkövetett nyilvánvaló logikai hiba, továbbá az okszerű mérlegelés szabályainak megsértése, vagyis a jogalkotó ebben az esetben a közvetett bizonyítástól megkövetelt „zárt logikai láncolat” hiányát szankcionálja. A tényből-tényre következtetés hibája leggyakrabban a tényállás indokolásából derül ki, azonban a Kúria azt is hangsúlyozta, hogy megkülönböztetendő az indokolás hiányosságától, ugyanis előbbi esetben nem arról van szó, hogy nem ad számot a bíróság a tények megállapításának folyamatáról, hanem arról, hogy az általa megállapított tényekből nem következik kizárólag az a tényállás, amely az ítéletben szerepel.

[73] Mindezen szempontokra figyelemmel az ítéltábla a felülbírálat során arra az álláspontra jutott, hogy iratellenesség nem állapítható meg, mert a törvényszék a tényállás megállapításakor a tartalmukkal egyezően vette figyelembe az iratokat, továbbá a tényből-tényre következtetés hibája sem valósult meg, mert – a védők meggyőződésével ellentétben – az általa megállapított tényekből kizárólag az ítéletében rögzített tényállás következik.

[74] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást vádlott2.r. vádlott személyi része vonatkozásában a nyilvános ülés adatai alapján – utalva a Be. 599. § (2) bekezdés b) pontjára – annyiban módosítja, hogy a 2022. november 28. napján aláírt munkaszerződése alapján jelenleg a cég⁴⁹ alkalmazásában dolgozik, melyből a havi alapbére 260.000,- forint.

[75] Az elsőfokú bíróság által megállapított történeti tényállás kizárólag két tényállási pont vonatkozásában szorul kiegészítésre, illetve korrekcióra az alábbiak szerint:

– Az elsőfokú ítélet 8. oldalán az 1.3.1. tényállási pont második bekezdésében a beérkezett összeg továbbutalása megkísérlésének időpontjai *2014. november 11., november 12., november 14. és december 30.*

– Az elsőfokú ítélet 10. oldalán a 3.1. tényállási pont második bekezdését akként módosítja, hogy „(...) vádlott3 III.r. vádlott 2014. január 20. napján 980.000 eurót, 2014. január 24. napján 985.000 eurót *utalt át*, valamint 2014. február 21. napján a *közreműködésével* 9.380 euró *került átutalásra* különböző kínai társaságok országban vezetett bankszámláira.

[76] Az átutalások megkísérlésének fentebb hivatkozott dátumai a nyomozati iratok 7. kötetének 498. oldalán található táblázatban összefoglalt adatokon alapulnak, egyben szükséges annak rögzítése is, hogy a II.r. vádlott védője iratellenesen hivatkozott a továbbutalások kísérletének dátumaként a 2015. év március hónapra, így ebből adódóan az általa hibásan megjelölt dátumból levezetett, a védenca felelősségét az érintett tényállási pont vonatkozásában hárító okfejtése sem helytálló.

[77] A tényállásnak a III.r. vádlott elkövetési magatartásával kapcsolatos pontosítását az indokolta, hogy az elsőfokú ítélet 10. oldalának második bekezdésében a törvényszék a tényállás fogalmával ellentétesen feltételezésekbe bocsátkozott az „esetleges”, valamint a „vagy” szakvak használatával. Az elsőfokú bíróság által hiánytalanul feltárt bizonyítékok alapján a másodfokú bíróság a tényből-tényre következtetés eredményeként aggálytalanul megállapíthatónak találta vádlott3 III.r. vádlottnak a módosítás szerinti cselekvőségét.

[78] Az elsőfokú ítélet tényállása a hivatkozott kiegészítésekkel és módosításokkal már megalapozott és mentes a Be. 592. § (1) és (2) bekezdésében foglalt hiányosságoktól, ezért a másodfokú bíróság a felülbírálatot az indokolási kötelezettség teljesítésének vizsgálatával folytathatta, ugyanis a Kúria következetes ítélkezési gyakorlata szerint az indokolási kötelezettség teljesítése csak a megalapozott vagy megalapozottá tett tényállás tekintetében vizsgálható (EBH 2018. B.8., EBH 2019. B.9. és BH 2019. 220.).

[79] Az elsőfokú bíróság a beszerzett bizonyítékokat a Be. 167. § (4) bekezdésének megfelelően önmagukban és egymással összevetve, összességükben is értékelte és a Be. 561. §

(3) bekezdés d) pontjában előírtaknak megfelelően minden részletre kiterjedően, kellő alaposággal megindokolta, hogy az I.r., II.r. és III.r. vádlott tagadásával szemben milyen bizonyítékokra alapította ítéleti tényállását.

[80] A mérlegelési tevékenységről és annak eredményéről a büntetőügy fő- és részletkérdései vonatkozásában is számot adott, indokolási kötelezettségének minden tekintetben eleget tett.

[81] Az indokolás átláthatóságának és a vádlottak szerinti egyéniesítésnek a szem előtt tartásával mutatta be a fellebbezéssel érintett vádlottak bűnösségét alátámasztó

bizonyítékokat és az azokból levont következtetéseihez vezető gondolatmenetét. Ennek során az iratok tartalmával egyezően foglalta össze az eljárás különböző szakaszaiban tett vallomásaik, valamint az okiratok tartalmi elemeit, majd a logika szabályainak megfelelően ütköztette védekezésük fő elemeit az okirati bizonyítékokkal és a hibamentesen hivatkozott tanúvallomásokkal. Az összevetés eredményeként alappal jutott arra a végkövetkeztetésre, hogy a beszerzett bizonyítékok megcáfolták az I.r., II.r. és III.r. vádlott állításainak hitelességét. E konklúziót tovább erősítette vádlott4 IV.r. vádlott ténybeli beismerő vallomása, amelyből a vádlott-társak egymás közti viszonyát, illetve a vádlottak szerepkörét is aggálytalanul meg lehetett állapítani, különös tekintettel arra a tényre, hogy vádlott4 IV.r. vádlott tényfeltáró jellegű vallomásait az objektív bizonyítékok is alátámasztották.

[82] Az elsőfokú bíróság kimerítő alapossággal tette vizsgálata tárgyává az I.r. vádlott védekezését megcáfoló bizonyítékokat, melynek során helytálló érvekkel emelte ki azokat a tényezőket, amelyek egyértelműen szemben álltak azzal az állításával, hogy a pénzek legális közvetítői tevékenység tárgyát képezték. Ezzel kapcsolatban alappal emelte ki a törvényszék, hogy az eljárás során vádlott1 I.r. vádlott védekezése konkrét cégek, árucikkek, illetve árufajták megnevezése nélkül hiteltelen volt.

[83] Az elsőfokú ítélet tényállásában helytállóan feltüntetett gazdasági társaságok, a bankszámlák adatainak átadása, az indokolatlan utalások, továbbá a vádlottak üzleti tevékenységével összeegyeztethetetlen pénzüsszegek beérkezése és azokkal rendelkezés, illetve annak megkísérlése megcáfolhatatlan bizonyítékul szolgált arra vonatkozólag, hogy mindegyik vádlott tudomással bírt a pénzüsszegek illegális eredetéről. A másodfokú bíróság a védőbeszédekben elhangzottak miatt a felsorolt körülményekkel kapcsolatban kiemeli, hogy azok egyértelműen kizárják bármiféle gondatlanságot, a szándékos és célzatos elkövetés tipikus jeleit hordozzák magukban. A Fővárosi Törvényszék valamennyi vádlott esetében nagyfokú alapossággal elemezte azokat a bizonyítékokat, amelyek alapján ítéleti bizonyossággal megállapítható volt, hogy tisztában voltak az elkövetett cselekményeik hátterével, a fellebbezések írásbeli indokolásában hivatkozott ellentétes álláspont minden alapot nélkülöz.

[84] A törvényszék helyesen mutatott rá ítélete [102] bekezdésében arra, hogy a lefolytatott bizonyítási eljárás során a tanúvallomásokból, okirati bizonyítékokból és az üzenetváltásokból nyert adatok egyértelműen beilleszthetők voltak a bizonyítékok zárt logikai láncolatába, amelynek zártsága a másodfokú bíróság megítélése szerint is feltörhetetlen. A következtetés logikai zártsága azt jelenti, hogy egyedül a bizonyítandó tényre következtetést biztosítja, és nincs olyan további tény vagy körülmény sem, ami mindezt cáfolná vagy kétségessé tenné, továbbá kizárja, vagy cáfolja a nem a bizonyítandó tényre, vagy attól eltérő, azzal ellentétes következtetés lehetőségét (BH 2021. 35. [64] bekezdés). Jelen esetben a bizonyítékok zártláncúsága az elsőfokú bíróság indokolásból ellenőrizhető, továbbá egyértelműen nyomon követhető, hogy a törvényszék hogyan jutott el a felülbírálattal érintett vádlottak bűnösségére levont végkövetkeztetéséhez.

[85] A Fővárosi Törvényszék a bizonyítékok értékelése során logikai hibát nem vétett és a beszerzett bizonyítékokból iratellenes, vagy az adott bizonyíték kereteit meghaladó következtetéseket sem vont le.

[86] A törvényszék mérlegelési tevékenysége a másodfokú bíróság számára tehát minden elemében meggyőző volt, így a fellebbezéseknek az elsőfokú bíróság mérlegelési tevékenységét támadó, egyben felmentést célzó része a Be. 593. § (2) bekezdésében szabályozott bizonyítékok felülmérlegelésének törvényi tilalma folytán nem vezethetett eredményre.

[87] Az elsőfokú ítélet indokolás részét az ítéltábla a 20. oldal [35] bekezdésének 12. sorában akként korigálja, hogy a feltüntetett személy keresztnéve helyesen kertesztnév1 (nyomozati iratok 22. kötetének 761. oldala), továbbá az 52. oldal [102] bekezdésének 1. sorában az „egyértelműen” szót az indokolás tartalmával összeegyeztethetőbb „egyenként” szóval helyettesíti.

[88] A megalapozott tényállásból az elsőfokú bíróság okszerűen vont következtetést az I.r., II.r. és III.r. vádlott bűnösségére és a cselekményük minősítése is megfelel a büntető anyagi jogi rendelkezéseknek.

[89] A történeti tényállásban rögzített elkövetési időket követően a büntetőeljárásról szóló törvény és más kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2020. évi XLIII. törvény 53. §-a 2021. január 1. napjával kezdődő hatállyal módosította a Btk. 399. §-ában szabályozott törvényi tényállást, ezért az elsőfokú bíróság helyesen járt el, amikor megvizsgálta, hogy a Büntető Törvénykönyvnek az elkövetéskor hatályban volt vagy az elbíráláskor hatályos rendelkezései kedvezőbbek-e a vádlottakra nézve. Az elkövetés és az elbírálás idején hatályos büntető jogszabály összevetésének eredményeként helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy az enyhébb büntetési tételkeretre figyelemmel az elkövetéskor hatályban volt rendelkezések a kedvezőbbek, azonban az I.r. vádlott védőjének jogi érvei miatt még szükséges rögzíteni, hogy az elkövetéskori szabályozással ellentétben a jelenleg hatályos Btk. 399. § (8) bekezdése már büntetni rendeli a pénzmosásra irányuló előkészületet is.

[90] Az I.r. vádlott védője helyesen állapította meg fellebbezése indokolásában, hogy a büntetendő alapcselekmény – jelen esetben a csalás – és a pénzmosás között éles határvonal húzódik, mert ez utóbbi bűncselekmény nem a csalás büntetlen utócselekménye, minthogy a törvény a pénzmosást kifejezetten kiemelte a lehetséges utócselekmények köréből (BH 2014. 7.).

[91] A terhelti magatartás abban az esetben értékelhető az alapcselekmény részeként, ha

- a terhelt azzal kifejezetten az alapcselekmény valamelyik törvényi tényállási elemét valósítja meg (tettes),
- az alapcselekmény elkövetőjében a cselekmény elkövetésére irányuló szándék kifejezetten a terhelt rábíró magatartása következtében alakul ki (felbújtó), vagy
- a terhelt a saját cselekvőségét megelőzően már tisztában van az alapcselekmény tettesének szándékával minden részletre (törvényi tényállási elemre: például elkövetési magatartás, célzat, stb.) kiterjedően (csalás esetében például azzal, hogy az alapcselekmény tettesének szándéka kifejezetten jogtalan haszonszerzésre irányul), és az alapcselekmény elkövetése előtt vagy közben ahhoz szándékosan segítséget nyújt (bűnsegéd).

Amennyiben a fenti feltételek nem állnak fenn, akkor kizárólag pénzmosás elkövetése merülhet fel.

[92] Az I.r., II.r. és III.r. vádlott inkriminált cselekvősegei a felsorolt esetek egyikét sem merítették ki, elkövetési magatartásuk nem az alapbűncselekmény részét képezték, hanem kizárólag a pénzmosás büntetétéhez kötődtek. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg e vádlottak esetében a pénzmosás elkövetési magatartásaként az elleplezést. Elfedés megvalósulása esetén – a konkrét elkövetési magatartás következtében – más számára már nem ismerhető fel a vagyon (pénz) bűncselekményből való származása, míg elleplezés esetén az elfedés mellé a jogszerűség látszata is járul, mint többletelem, azaz olyan magatartás tartozhat ide, amelynek kifejtése révén a bűnös eredet fel nem ismerhetősége a jogszerű eredet látszatával párosul, amint az jelen ügyben is történt.

[93] A védők érvelésére tekintettel az ítéltábla kiemeli, hogy a pénzmosás megállapítása nem kizárt, ha a terhelték pénzügyi tevékenysége a bankszámlákra történő utalások folytán nyomon követhető (Kúria Bfv.I.830/2017/16. számú végzése.), továbbá a bűncselekményből származó pénz eredetének leplezése megvalósulhat különböző bankszámlákra átutalásokkal, függetlenül attól, hogy az azokhoz kapcsolt bankszámlaműveletek átláthatóak (BH 2019. 125. II.).

[94] Végezetül az I.r. vádlott védőjének indokaira figyelemmel a másodfokú bíróság hangsúlyozza, hogy a pénzmosás bűncselekmény megvalósulásának egyik esete – amint azt a Kúria a védelem által is felhívott 2021. évi 278. számú eseti döntése is tartalmazza –, amikor az elkövető kifejezetten az eltitkolandó pénzeszközök fogadására nyit számlát azzal a céllal, hogy a beérkező összegeket készpénzben felvegye. A pénzmosás elkövetésének azonban nem az egyetlen módja az új bankszámla megnyitása, ugyanis a törvényi tényállás már meglévő bankszámlák és gazdasági társaságok felhasználásával is megvalósulhat, ez utóbbi eset a bűncselekmény megállapíthatósága szempontjából nem kizáró ok. A pénzmosás megállapításának tehát nem feltétele a célzatos cégalapítás és bankszámlanyitás, a bűncselekmény már létező gazdasági társaságok és bankszámlák vonatkozásában is elkövethető.

[95] A törvényszék a jogi indokolása során helytállóan ismerte fel, hogy a tényállási pontokban foglalt cselekmények megvalósulási szakaszait a törvényes minősítés érdekében

egyenként kell megvizsgálni, azonban a stádiumok meghatározása körében – ítélete [112] bekezdésében – csak részben jutott helyes álláspontra, mert figyelmen kívül hagyta azt a körülményt, hogy a külföldi gazdasági társaságoktól kicsalt pénzüsszegeknek a magyar bankszámlákon történt jóváírása hiányában a vádlottak előtt még az illegális pénzek feletti rendelkezés lehetősége sem nyílt meg, így ezekben az esetekben a cselekményük előkészületi szakban maradt, ezért is bírt kiemelt jelentőséggel, hogy a Büntető Törvénykönyv Különös Részének elkövetéskor hatályban volt rendelkezései a szándékos bűncselekmény kifejlődésének első szakaszát, az előkészületét még nem büntették.

[96] Az 1.1. tényállási pont esetében az I.r. vádlott védője helytállóan állította, hogy a bűncselekmény kizárólag 283.400,- euró, azaz 86.437.000,- forint vonatkozásában valósult meg és a sikeres továbbutalásra tekintettel e cselekmény befejezettnek minősül. Az elsőfokú bíróság ítélete [112] bekezdésének utolsó mondatában helytállóan utalt arra, hogy amennyiben az alapbűncselekménnyel megszerzett pénz tekintetében a vádlottak nem végeztek semmiféle cselekményt, úgy bűncselekmény sem valósult meg, azonban ezt a törvényes okfejtését az 1.1. tényállási pontban feltüntetett 566.800,- euróra vonatkozólag nem állapította meg, ezért azt a másodfokú bíróság pótolja.

[97] Az 1.2.1. tényállási pont értelmében a 395.300,- euró, azaz 120.566.500,- forint beérkezett a ország7i bankszámlára, azonban a továbbutalások kezdeményezése a gyors hatósági intézkedés következtében nem volt sikeres, így megállapítható, hogy a II.r. vádlott a bűncselekmény törvényi tényállásában meghatározott tevékenységet befejezte, kizárólag – a további cselekvőségét már nem igénylő – eredmény bekövetkezése maradt el, ezért mind az elsőfokú bíróság, mind az I.r. vádlott védője helyesen állapította meg, hogy e cselekmény kísérleti szakban rekedt.

[98] Az 1.2.2. tényállási pontban az összeg jóváírása a hatóságok, illetve a sértett gyors közbelépése következtében nem történt meg, ezért a cselekmény az előkészületi szakaszból nem jutott el a törvényi tényállás keretei közé, így a másodfokú bíróság egyetértett az I.r. vádlott védőjével abban, hogy az előkészület büntethetőségének hiánya miatt nem valósult meg bűncselekmény.

[99] Az 1.3.1. tényállási pontban rögzített 570.000,- euró, azaz 173.850.000,- forint tekintetében a bűncselekmény kísérlete megállapításának indokai azonosak az 1.2.1. tényállási pontban kifejtettekkel, vagyis a törvényszék, a másodfokú bíróság és az I.r. vádlott védőjének jogi álláspontja ezen inkriminált cselekmény megítélésében azonos volt.

[100] Az 1.3.2. tényállási pontban leírt 100.812,- euró, azaz 30.747.660,- forinthez kötődő cselekmény vonatkozásában a másodfokú bíróság osztotta a törvényszék és az I.r. vádlott védőjének a befejezett stádiumra vonatkozó álláspontját, mert az összeg továbbutalása megtörtént.

[101] Az 1.3.3. tényállási pontban részletezett cselekmény anyagi jogi megítélése azonos az 1.2.2. tényállási pontnál kifejtett érvekkel, így a törvényszék álláspontjával ellentétben ez esetben sem állapítható meg bűncselekmény.

[102] A 2. tényállási ponttal érintett 394.300,- euró, azaz 120.261.500,- forint esetében a másodfokú bíróság egyetértett a Fővárosi Törvényszék álláspontjával, amely szerint a cselekmény a beérkezett pénzösszeg jóváírását, valamint az I.r. és a IV.r. vádlottnak az összegről való rendelkezéssel kapcsolatos egyeztetését követően már kísérleti szakaszba jutott. Az érintett vádlottak ebben az esetben még nem tettek meg mindent a bűncselekmény befejezése érdekében, vagyis a kísérlet nem volt teljes, ezért az I.r. vádlott védője alappal vetette fel a Btk. 10. § (4) bekezdés a) pontjában szabályozott önkéntes elállás, mint büntethetőséget megszüntető ok vizsgálatának szükségességét.

[103] Az önkéntes visszalépés egyik formájának, az önkéntes elállásnak az egyik szubjektív eleme a végleges tervfeladás, amelynek a külső körülményekből ki kell tűnnie. A kicsalt pénzösszeg visszautalásába történt beleegyezéssel, illetve az ennek érdekében történt ügyintézéssel az önkéntes elállás ez utóbbi feltétele egyértelműen megvalósult.

[104] A másik szubjektív elem az önkéntesség, ami azt jelenti, hogy a tettes saját elhatározásból hagyja abba az elkövetési magatartást, annak ellenére, hogy a folytatására és ezzel a bűncselekmény befejezésére az adott körülmények között módja lenne. Az elállás önkéntessége nem állapítható meg azokban az esetekben, amikor olyan külső körülmények is hozzájárulnak a kísérlettől való elálláshoz, amelyek mellett az nem tekinthető az elkövető saját akaratából történni. Hiányzik tehát az önkéntesség, amikor az elkövető a cselekménnyel a lebukástól félve hagy fel. A 2. tényállási pontban foglalt eseményekből pontosan ez a következtetés vonható le, ugyanis az I.r. vádlott a körülmények alapján tartott a lelepleződéstől, ezért nem ellenezte a pénz visszautalását. A döntése tehát nem a saját elhatározásán alapult, hanem a sértett és a magyar számlavezető bank aktív fellépéséből adódó lebukás veszélye vezette rá az elállásra, ezért az nem minősül a Btk. 10. § (4) bekezdés a) pontjában szabályozott önkéntes elállásnak.

[105] A 3.1. tényállási ponttal érintett 1.987.952,- euró, azaz 596.385.600,- forinttal összefüggő cselekmény tekintetében az ítéltábla egyetértett a törvényszék és az I.r. vádlott védőjének álláspontjával, amely szerint a bűncselekmény befejezetté vált, mert az említett összeg továbbutalása végbement.

[106] Végezetül a 3.2. tényállási pontban megállapított cselekmény kapcsán mind az elsőfokú bíróság, mind az I.r. vádlott védője helyesen mutatott rá a bűncselekmény megvalósulásának hiányára, amely konklúzió helytállóságának indokai azonosak az 1.2.2. és az 1.3.3. tényállási pontoknál leírtakkal.

[107] Az eddig kifejtettek alapján az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú ítélet [106] bekezdésében rögzített számadatok többsége korrigálásra szorul a következők szerint. A teljes elkövetési érték 1.128.248.260,- forint, amely összegből a tényleges kár mértékét helyesen állapította meg a törvényszék, azonban a veszélyeztetett pénzösszeg nagysága az elsőfokú ítélethez képest kevesebb, 414.678.000,- forint. A Fővárosi Törvényszék helytállóan állapította meg, hogy az I.r. vádlott érintettsége a teljes elkövetési értékre kiterjed, azonban a II.r. vádlott esetében ez az összeg 411.601.160,- forintra csökkent. A III.r. vádlott vonatkozásában megállapítható elkövetési értéket pontosan jelölte meg.

[108] Az I.r. vádlott esetében a fellebbviteli főügyészség helyesen mutatott rá arra, hogy az elsőfokú bíróság mind a tettesre, mind a társtettesre vonatkozó törvényi megfogalmazást figyelmen kívül hagyta. A Btk. 13. § (1) bekezdése szerint tettes az, aki a bűncselekmény törvényi tényállását megvalósítja és a (3) bekezdés értelmében társtettesek azok, akik a szándékos bűncselekmény törvényi tényállását egymás tevékenységéről tudva, közösen valósítják meg. A tettesség és társtettesség alapvető feltétele tehát a tényállásszerű magatartás megvalósítása, amely vádlott1 I.r. vádlottnál – vádlott2.r. vádlottal és vádlott3 III.r. vádlottal ellentétben – egyik tényállási pont vonatkozásában sem állapítható meg, ezért a másodfokú eljárásban szükségessé vált az elkövetői alakzatának megváltoztatása.

[109] A fellebbviteli főügyészség helytállóan ismerte fel, hogy a II.r. és a III.r. vádlott vonatkozásában az I.r. vádlott felbujtói magatartást fejtett ki. A felbujtó büntetőjogi felelősségének alapja az, hogy a cselekménye nélkül a tettes nem valósította volna meg a bűncselekményt. A felbujtás elkövetési magatartása a rábírás, amely kialakítja a tettesben a konkrét bűncselekmény elkövetésére vonatkozó szándékot. Ez többféle módon, így szóban, írásban, vagy ráutaló magatartással egyaránt megtörténhet. A rábírás legjellemzőbb sajátossága, hogy az szándékkiváltó hatású, a felbujtás akkor állapítható csak meg, ha a felbujtó rábírása volt a szándékkiváltó döntő ok, aminek hatására határozta el a tettes a bűncselekmény elkövetését. A felbujtónak tisztában kell lennie saját tevékenységével, annak rábíró jellegével, és azzal, hogy a tettellessel milyen bűncselekményt akar megvalósítani. A felbujtó magatartása és az a bűncselekmény, amelyre rábír, kizárólag szándékos lehet, továbbá a felbujtó általi magatartás csak egyenes szándékú lehet, a felbujtó ugyanis nem belenyugszik abba, hogy lesz tettesi elkövetés, hanem azt kívánja, célznia kell.

[110] Az ítélkezési gyakorlat által kialakított szempontrendszer valamennyi eleme megállapítható az I.r. vádlott esetében, akinek a fellépése nélkül a II.r. és III.r. vádlott nem követte volna el az inkriminált cselekményeket, így a szándékkiváltó fellépése a Btk. 14. § (1) bekezdés szerinti felbujtói magatartásnak feleltethető meg.

[111] A részesség minősítésének a tettes által megvalósított cselekményhez kell igazodnia, ezért a másodfokú bíróság a tettesek által elkövetett cselekmények minősítésén keresztül mutatja be az I.r. vádlott terhére megállapított bűncselekményeket. A Btk. elkövetéskor hatályban volt 399. § (4) bekezdés b) pontja oly mértékben tág értékhatárt határoz meg –

„különösen nagy vagy azt meghaladó” – amely a Btk. 459. § (6) bekezdés d) pontjára figyelemmel az ötvenmillió-egy forintot elérő, de még az ötszázmillió forintot is meghaladó elkövetési értéket egyaránt magában foglalja. Mindez azt eredményezte, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított minősítés – Btk. 399. § (1) bekezdés a) pontjának aa) alpontja és (4) bekezdés b) pontja – az eltérő elkövetői alakzatok mellett is helytállónak bizonyult az alábbiak szerint.

[112] vádlott2.r. vádlott esetében az 1.1., 1.2.1., 1.3.1. és 1.3.2. tényállási pontokra tekintettel az elkövetési érték a 86.437.000,-, 120.566.500,-, 173.850.000,-, és 30.747.660,- forint összeadásának eredménye, amely 411.601.160,- forint. Ez utóbbi összeg alapján törvényes az elsőfokú bíróság minősítése, azonban a bűncselekményt az I.r. vádlott a Btk. 6. § (2) bekezdése alapján folytatólagosan és a Btk. 14. § (1) bekezdése alapján felbujtóként, míg a II.r. vádlott folytatólagosan és a Btk. 13. § (1) bekezdése alapján tettesként követte el.

[113] vádlott3 III.r. vádlott tekintetében a 3.1. tényállási pontban rögzített elkövetési érték 596.385.600,- forint, így az elsőfokú ítélet minősítése szintén törvényes, azonban a bűncselekményt is az I.r. vádlott a Btk. 6. § (2) bekezdése alapján folytatólagosan és a Btk. 14. § (1) bekezdése alapján felbujtóként, míg a III.r. vádlott folytatólagosan és a Btk. 13. § (1) bekezdése alapján tettesként követte el.

[114] vádlott4 IV.r. vádlott vonatkozásában az ítéltábla ugyancsak egyetértett a fellebbviteli főügyészszéssel, amikor kiemelte, hogy a vádhatóság a IV.r. vádlottal szemben a pénzmosás büntette miatt indult eljárást a vádemeléssel egyidejűleg megszüntette, amely tényadatot a másodfokú bíróság kiegészíti azzal, hogy a megalapozott 2. tényállási pont szerint a IV.r. vádlott nem tudott a pénzmosás bűncselekményről. A fellebbviteli főügyészszék ezért helyesen vetette fel az I.r. vádlott esetében a közvetett tetteség megállapíthatóságának vizsgálatát.

[115] Közvetett tettes az, aki más – büntetőjogi felelősségre nem vonható – személyt mintegy eszközként felhasználva valósítja meg a bűncselekmény törvényi tényállását. A felhasznált személy fejt ki az elkövetési magatartást, nála valósul meg a bűncselekmény tárgyi oldala, az alanyi feltételek azonban hiányoznak, a felhasználó személynél ugyanakkor az alanyi körülmények adóttak, hiányzik viszont a tényállásszerű elkövetési magatartás. Jelen esetben az I.r. vádlott mind a gazdasági társaság működtetéséhez, mind a bűncselekmény elkövetésére szánt magyar bankszámla feletti rendelkezéshez eszközként használt IV.r. vádlott felé megtévesztő magatartást tanúsított, így a 2. tényállási pontban foglalt bűncselekményt a Btk. 13. § (2) bekezdés IV. fordulata alapján közvetett tettesként követte el.

[116] Mindezek alapján a másodfokú bíróság tehát megállapította, hogy vádlott1 I.r. vádlott pénzmosás bűncselekményeinek minősítése helyesen:

– 2 rendbeli, a Btk. 399. § (1) bekezdés a) pontjának aa) alpontjába ütköző és a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő, folytatólagosan, felbujtóként elkövetett pénzmosás büntette /1.1., 1.2.1., 1.3.1., 1.3.2. és 3.1. tényállási pont/ és

– 1 rendbeli, Btk. 399. § (1) bekezdés a) pontjának aa) alpontjába ütköző és a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő, közvetett tettesként elkövetett pénzmosás büntette /2. tényállási pont/.

[117] Az I.r. vádlott terhére megállapított közbiztonság elleni bűncselekmény és közbizalom elleni bűncselekmény minősítése törvényes.

[118] vádlott2.r. vádlott esetében a törvényesen minősített folytatólagosan elkövetett pénzmosás büntette kizárólag annyiban szorult korrekcióra, hogy azt tettesként valósította meg /1.1., 1.2.1., 1.3.1. és 1.3.2. tényállási pont/.

[119] A másfokú bíróság vádlott3 III.r. vádlott vonatkozásában az eddig leírtak alapján megállapította, hogy az ugyancsak törvényesen minősített pénzmosás büntettét folytatólagosan és tettesként követte el /3.1. tényállási pont/.

[120] A folytatólagosság törvényi egységével kapcsolatban a másodfokú bíróság annyiban egészíti ki az elsőfokú ítélet jogi indokolását, hogy a több évtizede töretlen ítélkezési gyakorlat szerint a folytatólagosság egységébe tartoznak egyrészt az önmagukban kísérletet, másrészt a befejezett bűncselekményt megvalósító részselekmények is, ilyenkor az egységes értékelés követelményére tekintettel a folytatólagosan elkövetett bűncselekményt a maga egészében befejezettnek kell minősíteni és az ítélet rendelkező részében is így kell megjelölni (BH 1993. 72.). Mindezekre tekintettel a folytatólagos elkövetés megállapíthatósága szempontjából irreleváns volt az a tény, hogy a korábban részletezettek szerint a bűnös eredetű pénz továbbutalása több esetben is meghiúsult, kísérleti szakban maradt.

[121] A joghátrány megválasztása körében a törvényszék a büntetéskiszabás során értékelhető tényezőkről szóló 56. BK véleményben írtakat szem előtt tartva szinte hiánytalanul vette számba a fellebbezéssel érintett vádlottak terhére és javára szóló alanyi és tárgyi bűnösségi körülményeket, azt kizárólag annyiban szükséges kiegészíteni, hogy az I.r., II.r. és III.r. vádlott esetében további súlyosító körülmény, hogy a pénzmosás büntettét folytatólagosan követték el (56. BK vélemény III./6. pont).

[122] Az elsőfokú bíróság – az Alkotmánybíróság 2/2017. (II.10.) AB határozatában írtakra is figyelemmel – a büntetéskiszabás során helyesen tulajdonított kiemelt jelentőséget a

cselekmények elkövetése óta eltelt és a vádlottak terhére nem róható rendkívüli mértékű időmúlásnak, amely a cselekmények többségénél 8 évet jelent.

[123] A fellebbviteli főügyészség átiratában írtak miatt a másodfokú bíróság rögzíti, hogy a Be. 561. § (3) bekezdése szerint az ügydöntő határozat indokolásának nem kell tartalmaznia a bűncselekményekre irányadó büntetési tételkeretet és az abból kiszámítandó középértéket, ilyen irányú kötelezettséget a hivatkozott törvényhely nem ír elő. A vádhatóság érvelése miatt az ítéltábla azt is hangsúlyozza, hogy a Btk. 80. § (2) bekezdésében szabályozott büntetés kiszabási elv, amely szerint a büntetési tétel középértéke az irányadó, nem jelenti a tételkeret adta lehetőségek negligálását, vagy szűkítését, nem teszi a büntetési rendszert abszolút határozottá, és nem hoz létre büntetés-kiszabási kényszerhelyzetet, így semmi sem zárja ki, hogy a bíróság az egyes körülményeket a saját belátása szerint vesse össze, illetve értékelje, azaz a hivatkozott törvényhelyben előírtak alkalmazása nem kötelező érvényű az eljáró bíróságok számára.

[124] A Kúria legutóbb a 2021. évi 68. számon közzétett eseti döntésében foglalkozott a büntetés céljának kérdésével, melynek során kifejtette, hogy a Btk. 79. §-ában írtak szerint a büntetés célja a társadalom védelme érdekében annak megelőzése, hogy akár az elkövető, akár más bűncselekményt kövessen el. A büntetés kétségtelen joghátrány, a büntetés kiszabása ekként joghátrány okozása, vagyis az elkövetőre vonatkozó rosszallás megtestesítése. Az elkövetett bűncselekmény viszont nyilvánvalóan szintén rosszat jelent. Ehhez képest a büntetés lényege – hagyományosan – a rosszra (a bűnre) adott olyan válasz, amiben testet ölt az elkövetőre vonatkozó, az elkövető számára rossz, azaz joghátrány (szabadságelvonás, jogkorlátozás stb.) okozása. A büntetés alakilag mindig megtorlás, vagyis az elkövető által elkövetett bűntettnek megfelelő, arányos joghátránnyal való viszonzása. A büntetés lényege, tartalma pedig egyfelől fenyítés, azaz az elkövető számára nehézséggel sújtás, másfelől a bűnhődés lehetőségének elindítása. Ahhoz, hogy egy büntetés elérje célját általában elegendő, hogy a büntetés okozta rossz nagyobb legyen, mint a bűnből következő jó, és a rossznak túlsúlya alapján kell kiróni a büntetést és közömbössé tenni azt az előnyt, amelyet egy adott bűncselekmény elkövetése az elkövető számára jelentene.

[125] Az ítéltábla rámutat továbbá arra is, hogy a büntetésnek meg kell felelnie a generális és a speciális prevenció követelményének, mind a társadalom többi tagját, mind a terheltet vissza kell tartania újabb bűncselekmény elkövetésétől. Ezáltal tehát alkalmasnak kell lennie a bűnözés befolyásolására, amelynek egyik eszköze az individualizáció, vagyis a büntetés lehetőleg személyre szabott, egyéniesített volta.

[126] A Kúria által megfogalmazott szempontokat is figyelembe véve az ítéltábla a nyilvános ülés közvetlensége, továbbá az I.r., II.r. és III.r. vádlott vonatkozásában megállapítható kedvező személyi körülmények alapján, így különös tekintettel arra a tényre, hogy az időmúlással összefüggésben említett hosszú időtartam alatt egyikükkel szemben sem indult újabb büntetőeljárás, arra az álláspontra helyezkedett, hogy az egyéniesítésnek tulajdonít döntő jelentőséget azzal, hogy a generál preventív szempontokat sem mellőzi.

[127] Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az enyhítő és súlyosító körülményeket súlyuknak megfelelően értékelte, amikor úgy ítélte meg, hogy az eljárás tárgyát képező bűncselekmények kiemelt tárgyi súlyára tekintettel a felülbírálattal érintett vádlottakkal szemben 2 év, illetve azt meghaladó tartamú szabadságvesztés büntetés kiszabása indokolt.

[128] A másodfokú bíróság azonban arra az álláspontra helyezkedett, hogy az 1.2.2. és 1.3.3. tényállási pontokban foglalt cselekmények eltérő jogi megítélése miatt az elsőfokú ítélethez képest szűkebb körben megállapított bűnösségre, a kirívó időmúlásra, valamint a belső arányosság és a fokozatosság elvére is figyelemmel az I.r. vádlottal szemben elegendő 2 év 6 hónap és a II.r. vádlott esetében 2 év tartamú szabadságvesztés. A III.r. vádlott vonatkozásában a szabadságvesztés tartamának a büntetési tételkeret minimumában meghatározott mértékét a cselekvőségével, a személyéhez köthető elkövetési értékkel és a belső arányossággal is összeegyeztethetőnek találta.

[129] A Fővárosi Törvényszék elmulasztotta megjelölni a szabadságvesztés büntetésre ítéleést megalapozó törvényhelyeket, ezért azt a másodfokú bíróság a Btk. 33. § (1) bekezdés a) pontjára és a Btk. 34. § I. fordulatára hivatkozva pótolja.

[130] A másodfokú bíróság a II.r. vádlott rendezett életvitelére, valamint arra a tényre is tekintettel, hogy azóta sem indult vele szemben más büntetőeljárás, a szabadságvesztés végrehajtását a Btk. 85.§ (1) és (2) bekezdése alapján próbaidőre felfüggesztette, egyben mellőzte az elsőfokú ítélet közügyektől eltiltásra vonatkozó rendelkezését. A felfüggesztés próbaidejének tartamát a cselekmény tárgyi súlyára tekintettel, továbbá a jövőbeni visszatartó erő érdekében a törvényi maximumot megközelítő 4 évben határozta meg. A III.r. vádlott esetében a próbaidőnek 3 évben történt meghatározásával egyetértett, azt elegendőnek, ugyanakkor indokoltnak találta.

[131] Az elsőfokú ítéletnek a szabadságvesztés büntetés börtön fokozatára, az előzetes fogvatartásban és házi őrizetben töltött időnek a kiszabott szabadságvesztés büntetésekbe való beszámítására, továbbá a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjára vonatkozó rendelkezései törvényesek, az elsőfokú bíróság helyesen tüntette fel ítéletében, hogy ezen rendelkezések mely törvényi előírásokon alapulnak. A börtön fokozat vonatkozásában az ítéltábla még utal a Btk. 35. § (1) bekezdés II. fordulatára is.

[132] A II.r. és III.r. vádlott vonatkozásában a másodfokú bíróság a közérthetőség érdekében rögzítette, hogy az előzetes fogvatartásban, illetve házi őrizetben töltött idő beszámítására, továbbá a feltételes szabadságra bocsátásra vonatkozó rendelkezés a szabadságvesztés utólagos végrehajtásának esetére vonatkozik.

[133] Az ítéltábla a nyomozati iratok 14. kötetének 581. és 589. oldala alapján észlelte, hogy vádlott2.r. vádlott házi őrizetének befejező napja tévesen került megjelölésre, ezért azt 2016. június 11. napjára pontosította.

[134] Az elsőfokú bíróság törvényesen járt el, amikor az I.r. vádlottat a Btk. 33. § (1) bekezdés d) pontja szerinti pénzbüntetésre is ítélte. A pénzbüntetés napi tételeinek száma arányban áll az I.r. vádlott személyében és cselekményeiben megnyilvánuló társadalomra veszélyességgel, míg az egy napi tétel összege igazodik a rendelkezésre álló adatokból megállapítható vagyoni és jövedelmi helyzetéhez.

[135] Az Alkotmánybíróság a 8/2015. (IV. 17.) AB határozata szerint az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelmény, hogy a bíróság a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése esetén hivatalból vizsgálja az előzetes bírósági mentesítés lehetőségét, és arról ítéletében rendelkezzen.

[136] Az ítélkezési gyakorlat szerint az előzetes bírósági mentesítésre való érdemesség megítélésénél az elkövető személyiségét, az életvitelét, a bűncselekmény jellegét, az elkövetés körülményeit és annak indítóokát összevetve kell értékelni (BJD 9986).

[137] A Kúria az EBH 2018. B.13. számú határozatában ezzel kapcsolatban rögzítette, hogy az érdemesség szempontjából a bűncselekmény jellegén, a büntetés mértékén túlmenően, alapvetően a vádlott személyének jövőbeni társadalomra veszélyessége mérlegelendő, vagyis azt szükséges eldönteni, hogy a kiszabott büntetés mellett a társadalom védelme igényli-e a személyére háruló, a büntetett előlethez fűződő hátrányos következményeket is.

[138] A bírói gyakorlat által kialakított kritériumrendszert mérlegelve az ítéltábla arra a következtetésre jutott, hogy a végrehajtásban felfüggesztett szabadságvesztésre ítélt II.r. és III.r. vádlott terhére olyan bűncselekmény került megállapításra, amely a személyükben rejlő kockázatot is mutatja, így nem érdemesek az előzetes mentesítésre.

[139] Az I.r. vádlott oldalán felmerült bűnügyi költség viselésére vonatkozólag az ítéltábla egyetértett a fellebbviteli főügyészség érvelésével, amely szerint az elsőfokú bíróság nem alkalmazhatta volna a Be. 574. § (5) bekezdésében szabályozott részbeni mentesítés törvényi lehetőségét. A bűnügyi költség egy részének megfizetése alól mentesítő rendelkezés alkalmazásának mérlegelésekor kizárólag az elkövetett bűncselekmény tárgyi súlyát és a felmerült bűnügyi költség összegét lehet figyelembe venni. Jelen esetben a bűncselekmény tárgyi súlyához képest, amely értelemszerűen magában foglalja az elkövetési értéket is, a 3.334.091,- forint bűnügyi költség nem minősül aránytalannak. A másodfokú bíróság ezért az

ügyészi indítványt alaposnak találta és vádlott1 I.r. vádlottat a bűnügyi költség egy részének megfizetése alól mentesítő elsőbírói rendelkezést mellőzte, egyidejűleg kötelezte, hogy az elsőfokú eljárás során felmerült bűnügyi költség teljes összegét fizesse meg az államnak.

[140] Az elsőfokú bíróság ítéletének egyéb rendelkezései törvényesek voltak.

[141] Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Fővárosi Törvényszék ítéletét a Be. 599. § (1) bekezdése alapján megtartott nyilvános ülésen, a Be. 606. § (1) bekezdése alapján részben megváltoztatta, míg egyéb rendelkezéseit a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

[142] A másodfokú eljárás során a III.r. vádlott kirendelt védőjének díjával felmerült bűnügyi költség megállapításáról és viseléséről a Be. 613. § (1) bekezdése értelmében a Be. 574. § (1) és (4) bekezdése alapján rendelkezett.

Budapest, 2023. év február hó 16. napján

Dr. Rédei Géza s.k.
a tanács elnöke

Dr. Patassy Bence s.k.
előadó bíró

Dr. Kertész Andrea s.k.
bíró

A Fővárosi Törvényszék 501.B.2/2018/247. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 1.Bf.282/2022/16. számú ítéletében foglalt változtatásokkal vádlott1 I.r., vádlott2.r. és vádlott3 III.r. vádlott vonatkozásában 2023. év február hó 16. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2023. év február hó 16. napján

Dr. Rédei Géza s.k.
a tanács elnöke